

Näringsdepartementet

Rådets möte (Konkurrenskraft: inre marknaden, industri) den 18 februari 2019

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

2. A-punkter

3. Konkurrenskraftsavstämning

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ann Linde

Förslagets innehåll:

Avstämning av konkurrenskraftsläget, s.k. ”Competitiveness Check-ups”, är en återkommande dagordningspunkt på konkurrenskraftsrådet. Punkten har införts i syfte att identifiera och ta vara på möjligheter att påverka i konkurrenskrafts- och tillväxtaspekter inom andra politikområden. Dagordningspunkten omfattar en presentation från kommissionen om konkurrenskraftsläget för unionen kring ett specifikt tema samt en andra del med erfarenhetsutbyte i frågan om konkurrenskraft i stort.

Denna gång handlar dagordningspunkten om globala och regionala värdekedjor och dess effekter på konkurrenskraften.

En dominerande del av den globala handeln sker idag inom globala värdekedjor (GVC), där produktionen av varor och tjänster är fragmentiserad över flera länder. Dessa så kallade globala värdekedjor är numera tätare sammankopplade och beroende av varandra då de ofta spänner över flera länder och stora geografiska avstånd. När en värdekedja är global och knyter ihop olika produktionssteg över landsgränser utgör den en viktig och växande del av den svenska ekonomin genom att företag blir allt konkurrenskraftigare och kan nå ut på nya marknader.

Utvecklingen av Sveriges deltagande i globala värdekedjor är en förutsättning för konkurrenskraft och ökad tillväxt i Sverige. För Sverige utgör ungefär en tredjedel av jobben inom den privata sektorn länkar i globala värdekedjor. Det ökande deltagandet i globala värdekedjor innebär att det totala värdet på den svenska exporten har ökat, men att en allt mindre del av värdet härrör från Sverige. Vissa av dessa värdekedjor är globala i ordets rätta bemärkelse, men en betydande del är snarare regionala, t.ex. intra-europeiska värdekedjor. En tredjedel av värdet i svensk export utgörs till stor del av importerade insatsvaror och insattstjänster. Vi är därmed mer beroende av hur väl företag i andra länder fungerar för att svenska företag och jobb ska kunna utvecklas.

Vid högnivågruppen för konkurrenskraftsrådet den 24 januari diskuterades hur integrering av värdekedjor kan stärka den inre marknaden och leda till högre tillväxt. Studier visar att de globala värdekedjorna blir allt mer regionala och handelsintensiteten sjunker. Integreringen av värdekedjorna inom EU ökar vilket främst beror på tjänstesektorn. Trots detta är tjänstesektorn betydligt mindre integrerad än tex tillverkningsindustrin (vars integrering just nu sjunker), varför det fanns stor potential. Enligt kommissionen finns det en korrelation mellan djupare integrering av värdekedjor och konkurrenskraft, där det område med mest potential var tjänstesektorn.

Frågan diskuterades även vid KKR 29 maj 2018 och under konkurrenskraftsavstämningen. Fokus var här på att diskutera nya indikatorer för att lättare kunna förstå och analysera effekterna av de globala värdekedjorna. Kommissionen avser att presentera sin analys under våren 2019.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att globala värdekedjor är en förutsättning för fortsatt tillväxt på den inre marknaden. Tack vare de regionala värdekedjorna kan den inre marknaden bli mer integrerad i världsekonomin vilket ökar konkurrenskraften. Regeringen välkomnar kommissionens arbete med att analysera utvecklingen av värdekedjor inom EU, särskilt relationerna mellan ökad konkurrenskraft och fortsatt integrering av ekonomin. Det innebär även att identifiera hur korrelationen ser ut mellan grad av integration på den inre marknaden och konkurrenskraft.

Det är särskilt intressant inom tjänstesektorn och tillverkningssektorn för att identifiera hur t.ex. flaskhalsar i ekonomin inom en viss sektor i ett visst land kan påverka produktiviteten och konkurrenskraften i en annan sektor i ett annat land, men även hur hela den inre marknaden kan påverkas. Genom initiativ på detta område kan den inre marknaden bli mer integrerad i världsekonomin vilket ökar konkurrenskraften.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Information till NU den 22 maj 2018 och samråd med EUN den 25 maj 2018.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

4. a) Artificiell intelligens: Den artificiella intelligensens inverkan på EU:s industri

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ibrahim Baylan

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet önskar diskutera AI:s påverkan på europeisk industri och näringsliv, och har därvidlag presenterat ett diskussionsunderlag. Underlaget lyfter fram de stora möjligheter som finns genom AI, som genom tillämpning i samhället kan bidra med betydande konkurrenskraftsvinster.

Samtidigt finns utmaningar att hantera förknippat med AI, bland annat vad gäller etiska risker och påverkan på arbetsmarknader.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar diskussionen om AI och dess inverkan på den europeiska konkurrenskraften.

Regeringen har påbörjat ett nationellt arbete på detta tema, och antog i maj 2018 en 'Nationell inriktning för AI', där regeringen fastslår att målsättningen för Sverige ska vara att vara ledande i att ta tillvara möjligheterna som användning av AI kan ge, med syftet att stärka både den svenska välfärden och den svenska konkurrenskraften.

Regeringens bedömning är att digitaliseringen i allmänhet och AI i synnerhet kommer att påverka Sverige såväl som övriga EU, och att det är en viktig diskussion att föra på europeisk nivå. För att Sverige nationellt ska ha goda möjligheter att kunna tillvarata möjligheterna med AI, så är ett gemensamt europeiskt arbete centralt. Tillsammans med övriga Europa har vi bättre möjligheter att attrahera och utveckla talang, verka för hållbar och etisk AI, och utveckla internationellt erkända AI-miljöer, för att nämna några exempel.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Ingen tidigare riksdagsbehandling.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

4. b) Artificiell intelligens: Slutsatser om den samordnade planen om artificiell intelligens

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt, antagande av rådsslutsatser.

Ansvarigt statsråd: Ibrahim Baylan

Förslagets innehåll:

Meddelandet Samordnad plan om artificiell intelligens (COM (2018) 795 Final) publicerades den 7 december 2018.

I förslaget till rådsslutsatser gällande meddelandet understryks vikten av att främja AI-tillämpningar i samhället, inte minst hos små och medelstora företag samt i offentlig sektor. Slutsatserna poängterar vikten av att stärka AI-kapaciteten i alla medlemsstater, och behovet av att främja säker och högkvalitativ data som kan användas i tillämpningarna. Behovet av kompetens noteras, liksom vikten av att varje medlemsstat arbetar med att integrera IT och AI-kunskaper i alla relevanta delar av sina respektive utbildningssystem. Rådet föreslås även välkomna det utkast till etiska riktlinjer för AI som presenterats av högnivåexpertgruppen för AI. I slutsatserna efterlyses en översyn och förnyelse av relevanta regelverk för att säkerställa att de är anpassade för de utmaningar och möjligheter som AI medför, exempelvis vad gäller produktansvar.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Det är positivt att rådsslutsatserna lyfter fram vikten av tillämpad AI för att lösa samhällsutmaningar, och betydelsen av att på olika sätt adressera kompetensförsörjningsutmaningen inom AI.

Regeringen har framgångsrikt argumenterat för att slutsatserna bättre ska lyfta fram vikten av att synliggöra potentialen av AI-tillämpningar inom offentlig sektor.

Regeringen anser därför att Sverige bör stödja slutsatserna om meddelandet och den plan som föreslås för att utveckla AI i Europa.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Utbildningsutskottet informerades den 5 februari 2019.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

5. En ren jord åt alla: En strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi

Punkten kompletteras i efterhand

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ibrahim Baylan

Förslagets innehåll:

Förslag till svensk ståndpunkt:

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Fortsatt behandling av ärendet:

Faktapromemoria: -

6. Den europeiska planeringsterminen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ibrahim Baylan

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet ska ministrarna ha en diskussion kring den europeiska planeringsterminen och dess roll i att göra den europeiska ekonomin mera motstånds- och konkurrenskraftig. Utgångspunkt för diskussionen är den årliga tillväxtöversikten 2019 och en skrivelse som rådet har tagit fram. Diskussionen om den europeiska planeringsterminen är en återkommande dagordningspunkt vid Konkurrenskräftrådet februarimöte, dock med varierande tema för diskussionen.

Den 21 november 2018 publicerade kommissionen den årliga tillväxtöversikten för 2019, vilket innebär starten på 2019 års europeiska planeringstermin. I rapporten redovisar kommissionen förslag till prioriteringar för den ekonomiska politiken inom EU kommande år. Kommissionen föreslår att huvudlinjerna för EU:s ekonomiska politik ligger fast med fokus på samordnade stimulanser till investeringar, genomförande av strukturreformer och en ansvarfull finanspolitik.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar årets tillväxtöversikt och kan på ett övergripande plan ställa sig bakom de prioriteringar som kommissionen föreslår för den ekonomiska politiken de kommande tolv månaderna. Regeringen ser det arbete som sker inom ramen för terminen som ett sätt att uppmuntra till en ansvarsfull ekonomisk politik och uppfyllelse av de mål som medlemsländerna gemensamt kommit överens om. Ett fortsatt fokus på investeringar, genomförande av strukturreformer och en ansvarsfull finanspolitik bidrar till att stärka motståndskraften i Europas ekonomier.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Ingen tidigare riksdagsbehandling.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

7. Övriga frågor

Aktuella lagstiftningsförslag

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

I) Paketet om bolagsrätt

- a) Direktivet om digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt**
- b) Direktivet om gränsöverskridande ombildningar, fusioner och uppdelningar**

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson

Förslagets innehåll:

Bolagsrättspaketet består av två direktivförslag. Båda förslagen – förslaget om digitala verktyg och förslaget om bolagens rörlighet – ändrar direktivet (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt (bolagsdirektivet).

Kommissionens två direktivförslag syftar till att undanröja administrativa hinder vid registrering av aktiebolag och vid annat utbyte av information mellan bolagen och registreringsmyndigheten. De syftar också till att underlätta bolagens gränsöverskridande rörlighet på den inre marknaden samtidigt som bolagens intressenter – aktieägare, borgenärer och anställda – ges ett tillräckligt skydd. Syftena ska uppnås genom ökad användning av digital teknik och genom att det införs nya eller förbättrade möjligheter för bolagen att genomföra gränsöverskridande ombildningar, fusioner och delningar, samtidigt som bolagens intressenter skyddas.

II) Förordningen om förstärkning av unionens harmoniseringslagstiftning för produkter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ann Linde

Förslagets innehåll:

Förslaget till förordning lades fram den 19 december 2017 som en del av ett större varupaket. Det övergripande syftet med förordningen är att få tillsynen över varor på den inre marknaden, dvs. marknadskontroll, att fungera bättre för de ekonomiska aktörer som hanterar varor och för myndigheter som utövar tillsyn. För att uppnå detta föreslår kommissionen regler om befogenheter som myndigheter ska ges för att säkerställa att varor på marknaden uppfyller gällande krav men också regler för att uppmuntra samarbetet mellan nationella marknadskontrollmyndigheter, förbättra informationsutbytet, främja koordinationen av marknadskontrollen samt skapa ett starkare nätverk för kontroll av produkter och för samarbete

mellan marknadskontrollmyndigheter och tullmyndigheter i medlemsstaterna. Under förra veckan nåddes en preliminär politisk överenskommelse mellan rådet och Europaparlamentet.

III) Förordningen om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ann Linde.

Förslagets innehåll:

Den 26 april 2018 presenterade kommissionen sitt förslag till förordning om främjande av rättvisa villkor och transparens av onlinebaserade förmedlingstjänster.

Kommissionens förslag syftar till att reglera affärsrelationer mellan plattformar och fysiska eller juridiska personer som använder plattformar i sin näringsverksamhet, så kallade ”företagsanvändare”. Förslaget tar således sikte på leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, eller plattformar, som de också kallas. Med detta menas bl.a. digitala marknadsplatser, till exempel hemsidor eller mobilapplikationer där konsumenter kan köpa varor eller tjänster från olika bolag. Välkända exempel är App Store och resebokningstjänster som Booking.com. Förslaget omfattar även sökmotorer såsom Google och Yahoo!.

Kommissionen har identifierat ett antal problem i affärsrelationerna mellan plattformar och deras företagsanvändare, det vill säga fysiska eller juridiska personer som erbjuder varor eller tjänster på plattformarnas marknadsplatser. Detsamma gäller affärsrelationer mellan leverantörer av sökmotorer och företag som köper deras tjänster och/eller påverkas av deras näringsverksamhet. Kommissionen menar att affärsrelationerna präglas av bristande förutsägbarhet, transparens, tillit och ojämna styrkeförhållanden.

Förslaget syftar till att åtgärda dessa problem. I förordningen föreslås regler som ska ge mer tydlighet för företagen kring information om avtalsvillkor, avstängning och avbrytande av avtal, transparens vid rankning, differentierad behandling och tillgång till data. Vidare föreslås även att plattformar ska

upprätta interna klagomålssystem, utse medlare och en möjlighet för organisationer att väcka grupptalan.

Rådets möte (Konkurrenskraft: forskning och rymdfrågor) den 19 februari 2019

Godkännande av dagordningen

A-punkter

8. Horisont Europa paketet - ramprogram för forskning och innovation 2021–2027

Särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa.

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Matilda Ernkrans

Förslagets innehåll:

Förslaget till det särskilda programmet definierar innehåll och genomförande av Horisont Europa. Kommissionen presenterade förslaget den 7 juni 2018. Rådsarbetsgruppen för forskning behandlar förslaget.

Ordförandeskapets lägesrapport presenterades den 4 februari. I rapporten anger ordförandeskapet att det finns samsyn kring delar av det särskilda programmet och att förhandlingen går framåt. Dock identifierar ordförandeskapet flera delar där samsyn fortfarande saknas.

Inför diskussionen i rådet har ordförandeskapet presenterat ett underlag som fokuserar på förslagen kring uppdrag (missions) och partnerskapsinitiativ samt det europeiska innovationsrådet (EIC). I underlaget finns frågeställningar som rör 1) uppdrag (missions) och partnerskap och 2) effektiv sammanhållning av EU:s innovationsinsatser som forskningsministrarna förväntas utgå ifrån i sina inlägg.

Frågeställningar gällande uppdrag (missions): Hur kan koordinering med nationella politiska insatser, program eller initiativ öka framgången hos eventuella uppdrag och partnerskap i de områden som finns på listan, om man beaktar rådets önskemål om att ha bidrag som huvudinstrument för genomförande och rationalisering av det europeiska forsknings- och innovationslandskapet?

Vad är enligt er åsikt det bästa sättet att säkerställa en effektiv samordning mellan rådet och Europaparlamentet vid utformningen av uppdrag och partnerskap?

Frågeställningar gällande effektiv sammanhållning av EU:s innovationsinsatser: Vad är det bästa sättet att säkerställa effektiv sammanhållning och att InvestEU, VentureEU, EIT och "Horizon Europe" komplimenterar varandra?

Vad bör särskilt upprättas mellan EIC: s styrelse, InvestEU:s rådgivande styrelse, EIT:s styrelse eller EIT:s verkställande kommitté?

Förslag till svensk ståndpunkt:

Gällande koordinering mellan Uppdrag samt Partnerskapsprogram i Horisont Europa och nationella politiska initiativ avser regeringen framhålla att utmaningsdrivna program behövs på både europeisk och nationell nivå. Av vikt är också att insatser görs med målet att bidra till FN:s hållbarhetsmål. Om nationella forsknings- och innovationsprogram är utmaningsdrivna kan de bidra till övergripande europeiska mål och på det sättet stärka hela EU:s bidrag till FN:s hållbarhetsmål. Gemensamma initiativ inom forskning och innovation mellan medlemsstaterna bör också kunna bidra.

Angående samordning mellan rådet och Europaparlamentet vad gäller uppdrag (missions) avser regeringen att framhålla att det lämpligast görs genom att föra en god dialog mellan institutionerna. Regeringen anser att uppdrag (missions) bör definieras i det särskilda programmet.

Vad gäller frågan i diskussionsunderlaget om samstämmighet mellan olika program anser regeringen att koordinering bör ske redan i utformningen av initiativen i syfte säkerställa samstämmighet. Initiativen bör vidare kompletteras varandra utan överlappning.

Regeringen avser vidare att framhålla vikten av insatser rörande kapitalförsörjning som fyller tydliga finansieringsgap, är effektiva och tydliga gentemot aktörer.

Angående koordinering mellan styrelser för EIC, InvestEU och EIT avser regeringen framhålla att exempelvis gemensamma möten som syftar till att öka medvetenheten och kunskapen om varandras insatser kan gagna samordningen. Regeringen avser att understryka vikten av att instrumenten kompletterar varandra utan överlappning.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Regeringen har haft överläggning om Horisont Europa med utbildningsutskottet den 9 augusti, 25 oktober och 15 november 2018. Samråd med EU-nämnden har skett den 21 september och 23 november 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

Det särskilda programmet för Horisont Europa behandlas i rådsarbetsgruppen för forskning.

Faktapromemoria:

2017/18:FPM155

9. Övriga frågor

a) Aktuella lagstiftningsförslag

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

Horisont Europa, ramprogram för forskning och innovation 2021–27

Ramprogrammet och dess regler för deltagande och spridning.

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Matilda Ernkrans

Förslagets innehåll:

Förslaget till förordning för ramprogram definierar struktur samt regler för

deltagande och spridning. Kommissionen presenterade förslaget den 7 juni 2018. Rådsarbetsgruppen för forskning behandlar förslaget.

Den 30 november 2018 enades rådet kring en partiell allmän inriktning för förordningen. Ordförandeskapet har fått mandat att inleda trilogförhandlingar med Europaparlamentet och kommissionen.

Ordförandeskapet avser att informera forskningsministrarna om framsteg i trilogförhandlingarna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med utbildningsutskottet ägde rum den 9 augusti, 25 oktober och 15 november 2018. Samråd med EU-nämnden ägde rum den 21 september och 23 november 2018.

Faktapromemoria:
2017/18:FPM155

b) Iter och Euratom Europa

Ansvarigt statsråd: Matilda Ernkrans

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Förslagets innehåll:

Det är i dagsläget oklart vilken information ordförandeskapet avser att ge.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med utbildningsutskottet ägde rum den 9 augusti 2018.

Faktapromemoria:

2016/17:FPM116 (Iter), 2017/18:FPM155 (Euratom)